

Kertomus Korttesjärven kirkon tarkastustilaisuudesta 14. 10.
1954. Tilaisuudessa oli läsnä kirkkoherra O. Kahra
sekä kirkkohallintokunta ja allekirjoittanut.

Pitäjän kirkko on vuodelta 1792 (Jaakko Rijf). Siinä on suoritettu korjauksia 1824, 1842, jolloin E. Lohrmann muutatti kirkon keskeistornin ajan makusuuntaa vastaavaksi ja vuoden 1910:n toi kirkon sisustaan oman aikansa vieraita piirteitä.

Nyt kun seurakunta on päättänyt toimittaa kirkon korjauksen, koska vesikatossa on ilmennyt vuotoja, tarkastuksen tarkoituksena oli korjausohjelman laatiminen. Tällöin todettiin kirkon keskeistorni, samoin kuin tapulikin katetuksi galvanoidulla levyllä. Sitävastoin ristikeskuksen 8-kulmainen kupukatto ja ristisiipien aumatut katot ovat paanupeitteiset. Kattojen pohjoiset lappeet ovat vielä tyydyttävässä kunnossa, mutta ainakin eteläiset olisi kokonaan uusittava.

Kirkon lämmityslaitteet on pakko uusia. Seurakunnan viranomaiset olivat sitä mieltä, että edelleenkin voitaisiin tyytyä kamiinalämmitykseen. Näin tulipalonherkkä lämmitysmenetelmä niin taiteellisesti arvokkaassa kirkossa tuntuu sentään uskalletulta, vielä kun maasto kirkon ympäristössä tarjoaa erikoisen hyvät mahdollisuudet matalapainehöyrylämmityksen asentamiseksi kirkkoon.

Kirkkomaan aidan vieressä, sen itäpuolella on kylän keskus ja länsipuolella, kirkkotarhasta poispäin viettävä peltoaukea. Kirkon länsipäädystä noin 10 m päähän voitaisiin sijoittaa lämpökeskus sen näkymättä tuskin ollenkaan itse kylään ja sen läpi kulkevalle tielle.

Mikäli näin suuri korjaus kirkossa tulee toimitettavaksi, olisi silloin harkittava koko kirkon entistämistä sekä sisällä että ulkona.

Vuoden 1910:n korjaus, kuten alussa mainittiin, pääosaltaan kohdistui kirkon sisustaan. Katon holvit ja kupoli

laudoitettiin, makkaraponttilaudalla; samoin tehtiin kirkon alkuperäisen vuorauksen päälle panelilaudoitus. Ensinmainittua ei voine suuritta kustannuksitta poistaa, mutta jälkimmäisen kyllä. Sisämaalauksen on aikanaan toimitettu siksi huiloiden, että maalauksen lohettua seinistä saattaa todeta kirkon alkuperäiset värityskaaviot, Vaikeampi, mutta ei ylivoimainen, työ on kirkon harvinaisen upean 1700-luvun saarnastuolin entisöinti. Tämän työn suoritus edellyttää muutamia muitakin parannuksia kirkon sisustuksessa. Alttarin ja urkuperäisten kaiteet olisi peitettävä alkuperäisen laisilla peilityksillä. Tällainen voidaan tarkkaan tehdä uudelleen sakariston ullakolla olevan alttarikaiteen osan mukaan. Samassa paikassa on tallella kaksi ryhmää enkelinpäitä (toisessa 3 ja toisessa 2 päätä) ja Jehovan silmä säteineen, jotka ovat peräisin vanhasta alttarilaitteesta. Jos ainoastaan alttaritaulusta ylöspäin oleva osa alttarilaitteesta uusitaan, on nämä vanhat kirkon kaunistukset jälleen paikoillaan.

Kirkon penkit (puiston penkkejä) on melko helposti korjattavissa vuoraamalla ainoastaan niiden päät samanlaisin peililaudoituksin kuin alttarin ja lehterin kaidekin. Näin olisi kirkon sisustus palautettu melko tarkoin 1700-luvun asuun.

Kirkon urkulehteri ahtautensa vuoksi on seurakunnan surun aiheena. 1910 tehdyn laajennuksenkin jälkeen se on ahdas ja epämukava. Tämän vuoksi olisikin lehterin lattia (niin kalteva, että seisominen siellä on hyvin työlästä) sekä sinne johtavat portaat olisi uudelleen rakennettava. Nykyiset portaat ovat n. 1.2 m leveät ja matalanousuiset, joten ne haaskaavat suuresti tilaa. Kunhan ne tehdään normaalimitat täyttäväksi, ei tarvitse lehterin kaidetta eikä urkuja siirtää. Näin sinne saadaan tilaa arviolta 40-henkiselle kuorolle.

Kirkkosalin sisään rakennetut tuulikaapit (aseman odotushuonetyyliä) ovineen olisi uusittava ja kirkkoon olisi tehtävä sisäakkunat. Akkunoiden asentaminen käy päinsä tarpeellisin lisälistoituksin nykyisiä karmeja irroittamatta.

Kirkko on sähköistetty, mutta valaistussysteemi on hiukan omituinen. Jakorasioista on vedetty "roikkylamput"

kirjon kruunujen yläpuolelle, niiden riiputushahloihin (1 valopiste kussakin à 250 W). Vaikkakaan sen paloturvallisuuteen ei ole muistuttamista vaikuttaa järjestelmä kovin väliaikaiselta.

Huolimatta Lohrmannin korjauksen muodon vaihdoksesta olisi kirkko ulkoa maalattava uudelleen puna-, valko-mustaan 1700-luvun väriytykseen ja kirkon vieressä oleva, 1856 rakennettu tapuli oman aikansa kelta-valko-mustaan väriytykseen.

Helsingissä 15. 10. 1954.



Paavo Riihimäki